

Mattup a donj ki Eber

Enj urzi k'ono donj kun t'oone adda mattup ettiyo

Ette mattup an riije a Yawudiyagi donj i daaniya urzi k'Almasi. Kane donj ki poone i ziipe addan a Isa gen, ki kotto an di dibire baadan bini an di dihe ume k'ombidite. Kono kamo wenda an riije mattup ette y'an rootiyo an di seeda zakidi a urzi k'Isa, an ki d'ooli ye.

Ti kaaga Raa y'a gitte taasuwadi ti kane Yawudiyagi, y'an di ruute wede yi t'iza oldiko man, yi-t'ide seysu ki sedefe, man a wede gen yi-t'isa tambobino a oldikadi te. Mattup a donj k'Eber ette ti rootiyo'ng ti taasua ere aware Raa yi gitte ti donj an ziipe addan a Ulí Isa Almasi gettiyo, t'a jiire taasua ere ti poone. Derec, munda wede Isa y'ize a duwo gen a jiire munda wede ki maaleekiyagi, ki Muusa, ki Aron wo ki Zozuwe an ize pay. Isa y'a ele tuddi sedefe ki booyiso k'oldiko duwo pay. Wede yi ziipe addi a yode man, Raa yi-t'isa tambobino a oldikadi te. I ki dehu y'a k'ise sedefe ki seydi ki booyiso k'oldikadi ye baa.

Raa y'a ruutite t'urzi k'Ulí

¹ Ti kaaga, Raa y'an di ruutite tan baadan t'urzi tuuku ton man a mongidagin t'urzi nebiyagi.

² Wo de a onniytagi k'ita enj, Raa y'in rootiyo t'urzi k'Ulí. T'urzi yode gen Raa y'a ikkima suldi

pay a kandaane wo a siido, wo Raa y'a ti y' ziipe yonj wede yi oola suldi pay genj a beezi.

³ Yo Ulo genj yi kaza gooliko ere meeda ki Raa, wo yonj genj miñ Raa koyok. Wo kane suldi pay genj an lekkiyo t'urzi k'onamí donj an d'ede toogo genno. Yonj y'a t'ize munda wede i t'iide duwo an t'ise kamilenj t'oldikadanj a daana Raa, manj y'a-gili k'awwa ki kandaane, y'a-guune a ammade Raa goole a jiiire pay.

⁴ Injino manj ki kotto, yo Ulo genj y'a t'ize goole a jiiire maaleekiyagi pay, wo suma ere Raa yi ele gette tod' t'a jiiire donj ki kane.

Ulo Raa yi jiiire maaleekiyagi

⁵ Derec, Raa genj kudic a maaleeka soo tonj yi-ki ruute ye, y'a t'eese:

«Kee Ulo nunj me,

wo ti anjki duwo an di suune nunj Meegá*.»

Wo soñ y'a t'eese:

«Nunj a yode n'a t'isa Meegí,

wo yonj y'a t'isa a nunj Ulo me†.»

⁶ Wo de aame Raa y'igibo Ulí yonj yi jiiire suldi pay adda duniya genj, y'a ruute, y'ede:

«Kune maaleekiyagi Raa pay, kun ottilo a yode‡.»

⁷ Genj ono donj Raa yi ruute ti kaaga a tukki maaleekiyagi, y'ede:

«Kane maaleekiyagi genj yi di'n isiyo aa maaye,
wo donj naabadí yi di'n isiyo aa ilze
k'uwwoS.»

* **1:5 1.5** Kun wollo adda mattup ki Soom 2.7. † **1:5 1.5** Kun wollo adda mattup ki 2 Samiyel 7.14. ‡ **1:6 1.6** Kun wollo adda mattup ki Soom 97.7. § **1:7 1.7** Kun wollo adda mattup ki Soom 104.4.

⁸ Wo Raa y'a ruute ti kaaga a tukk'Ulo, y'ede:
«Kee'ŋ Raa, k'a kooná a kaakido mozikadá ki
daayum,
wo ti dalka moziko ette k'a dokka dŋonzá a urzi
wede ki diine.

⁹ Kee ki geyyiso munda wede ki diine, wo suldi
dŋon ulpi ki'n azzuru.

Kono kamo nuŋ Raa wede Raazá, ni ki biire ti
diine lanziyagá pay, n'ay di yirge egey
k'unŋsuwo a eedá, geŋ i-kaza ni ki ti ziipe
mozigo*.»

¹⁰ Wo y'a ruute sey, y'ede:

«T'ume k'eesiyo kee Galmeega Raa i ziipe siido
te, wo kandaane toŋ ki y'ikkima ti beezá.

¹¹ Kane geŋ an t'engila, wo kee ki lekkiyo ki
daayum. Eyye, kane pay geŋ a latta aakede
kalle.

¹² Siido ti kandaane k'a ti'n damba aa wede yi
dambu kalle wede goole, k'a ti'n ŋaaya a
kese.

Eyye, kane geŋ k'a ti'n pelka an ki lekka a
umayan ye,

wo de kee daayum kee miŋ kee, ozzinagá i ki
danga yet†.»

¹³ Wo Raa geŋ kaŋ soo toŋ, kudic yi-ki ruute ye
a maaleeka tuuku toŋ, y'a t'eesee:

«K'edi ki-kooná a ammidadó kino,
bini dŋon k'aduzá n'an isa aa munda ki bita ti
dandi zonɗá‡.»

* **1:9 1.9** Kun wollo adda mattup ki Soom 45.7-8. † **1:12 1.12**
Kun wollo adda mattup ki Soom 102.26-28. ‡ **1:13 1.13** Kun
wollo adda mattup ki Soom 110.1.

14 Wo kane maaleekiyagi geɗ, kane pay undiyagi ɗoɗ i naabiya ki Raa. Kane geɗ yi'n akkisa k'isiyo naabiyagi ki noogiyoo kane ɗoɗ i t'oona uttiyo.

2

Uttiyo k'arbu ye

1 Kono kamo kine in koona mentikagi a ono ɗoɗ in illiga geɗ me, para maɗ in ti'n leɗɗa t'urzi wede ɗerec me, in di'n t'etta k'ume daggiya.

2 Kun ollo, ono ɗoɗ k'oogoro ti kaaga Raa y'an ele a bize maaleekiyagi an an gizite a maawin geɗ, ki kotto kane ɗerec. Wo ɗoɗ pay a ti diipidfa wo an ti-tuuge k'ollige k'ono geɗɗo geɗ, an d'uune ɗaɗgay ere ɗerec a urzi naabadaɗ.

3 Injino maɗ kun ollo, in arɓe ye t'uttiyo te, para'ɗ in a ti diipidfa maɗ, in ki t'alda ye ti ɗaɗgay ere ki Raa te. Urzi k'uttiyo eɗ, i y' ruute yode Galmeega batum ki poone me. Saɗ maɗ kane ɗoɗ i y'illiga an in di gizite an'de, uttiyo gette tod'te ɗerec.

4 Wo Raa toɗ y'an di gize kane onamaɗ ɗerec, t'urzi sulɗi ɗoɗ i-kaza munda, ti sulɗi ɗoɗ i-ceeriyo eego wo ti sulɗi k'armika ɗoɗ tuuku toɗ maɗ, wo t'urzi k'Unde Kamileɗ ere t'in di dikkiɗa urziyagi k'isiyo naabo Raa a wede tuuku toɗ aa yoɗ yi dehu.

Isa yoɗ Wede k'Uttiyo ɗuwo

5 Kine duniya ere ki ɗaana in ti rootiyo gette, Raa y'an ki t'ele a maaleekiyagi an gi di dokka ye.

⁶ Wo de ki too man, ono en an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:

«Raa ki nun, wedusu miñ moo sey me, k'a elke a yode me?

Wede tudde miñ wee wee, kee k'a yi boohe me?

⁷ Wedusu kee k'a ti y' ziipe ti d'andī maaleekiyagi ki peeḏo booloñ,

ki-d'ele gooliko wo suma, ki di tuune kaḏumul ki moziko a eedī.

⁸ K'a ti y' ziipe goole t'ekki sulḏi pay* .»

Wede geñ Raa y'a ti y' ziipe goole t'ekki sulḏi pay, inḵino mañ munda soo toñ yi k'iili ye a lekke t'ekki yode me. Wo anḵeñño kine in ki wolleiyo ye botto sulḏi pay geñ kane ti d'andī yode me.

⁹ Wo kacij in suune Isa Raa yi ti y' ziipe ti d'andī maaleekiyagi ki peeḏo booloñ. Inḵino mañ ti beeko ere ki Raa, Isa y'a inda kono ḏuwo pay. Wo anḵeñño Raa yi d'ele gooliko wo suma, yi di tuune kaḏumul ki moziko kono yi dibire wo y'a inda.

¹⁰ Geñ derec, sulḏi pay geñ ikkima Raa wo an lekkiyo ki yode a beezī, wo yi dehu ḏoñ baadañ an t'ise inñizī wo y'an d'an t'ette k'adda daryikadī. Inḵino mañ t'urzi dabar geñ, Isa Raa y'a y'ize wede i-t'īide a munda wede Raa yi dehu, kono y'an di t'ihina urzi k'uttiyo a ḏuwo.

¹¹ Isa wede k'ooyiso ḏuwo a kese a Raa, yode ti kane ḏoñ yi'n uuye a kese geñ, kane pay geñ miñ Meegañ Raa soo. Inḵino mañ yoñ i-k'ede sukuyagi ye y'an di'n waake kane zembadī me,

¹² wo y'a ruute, y'ede:

* **2:8 2.8** Kun wollo adda mattup ki Soom 8.5-7.

«Raa ki nuṅ, nuṅ sundá n'an di-kiza a zembadó, wo n'a t'ôhira adda diine donzá gi t'ugiyé n'a ki t'imme†.»

13 Soṅ y'a ruute, y'ede:

«Nuṅ n'a zaapa addó pay a Raa‡.»

Wo y'a ruute sey, y'ede:

«Eṅ nuuno ti inṅi don Raa y'o ele§.»

14 Inṅi geṅ kane pay miṅ kaṅ soo don tudde an d'ede sey ti puuzo, inṅino maṅ yode Isa toṅ y'a t'ize wede tudde i-d'ede sey ti puuzo aa kane kay. Yoṅ y'ize inṅino kono t'urzi k'untadí geṅ, yi di dihima toogo Meeda siitandani, tode ere i-d'ede toogo ki tôwwo duwo gettiyo.

15 Wo soṅ t'urzi k'untadí geṅ, y'a t'udde kane don daayum i lekkiyo bulagi kono an orgiso a unto.

16 Geṅ ki kotto, in suune Isa yi k'iido'ṅ noogiyo ki maaleekiyagi ye, wo y'iido'ṅ noogiyo k'ita k'inṅi k'Ibirayim.

17 Kono kamo i dehu Isa y'a-t'ise tuddí pay a deeye zembadí, kono y'a t'ise mozigo goole don seḏeke wede addí koduwo ti duwo wo y'a seḏa zakidí a naabo Raa, kono y'a-booye oldíko duwo.

18 Derec, yode Isa batum toṅ yi dibire a urzi naamiya daggiya me. Inṅino maṅ, ankenṅo eṅ y'aane yi'ni nooge kane don adda naamiya daggiya me.

† 2:12 2.12 Kun wollo adda mattup ki Soom 22.23. ‡ 2:13 2.13 Kun wollo adda mattup k'Ezayi 8.17. § 2:13 2.13 Kun wollo adda mattup k'Ezayi 8.18.

3

Isa goole i jiire Muusa

¹ Kono k'injino zemba ki nuŋ kune d'oŋ ki Raa, yoŋ y'unni wiike geŋ kun zaapo ersaŋ a Isa, yoŋ wede zina Raa wo mozigo goole d'oŋ sedeke ki kine d'oŋ pay i ziipe addiŋ a yode.

² Isa geŋ i y' biire Raa k'isiyo naabo gette, wo y'a guune wede a ziid'a zakid'i a naabad'i, aakede ti kaaga Muusa y'a guune wede y'a ziid'a zakid'i a naabad'i ere pay y'ize a d'oŋ adda boy Raa*.

³ Injino maŋ Isa geŋ y'a t'oone tamma baadaŋ a ceere ki Muusa, aakede wede iiziga booze geŋ duwo an di y' t'imme baadaŋ a ceere yode booze batum.

⁴ Kine in suune boy tuuku toŋ i y'oozige wedusu, wo suldi pay geŋ iiziga Raa.

⁵ Muusa geŋ y'a ziid'a zakid'i a naabad'i ere ki wede naabo a d'oŋ adda boy Raa, wo naabad'i tiŋ y'an di kizite ono d'oŋ Raa yi roota ki daana.

⁶ Wo Almasi geŋ y'a ziid'a zakid'i a naabad'i, yoŋ Ulo wo Raa y'a ti y' ziipe t'ekki d'oŋ adda booz'i. Wo d'oŋ booz'i miŋ kine, aame a lekkiyadiŋ in a seedu zakid'i wo in zaapu elkisadiŋ a Raa daa sukiyagi maŋ.

Ume puukiyo ki d'oŋ Raa

⁷ Kono kamo Unde Kamileŋ t'a ruute ti kaaga adda mattup ki Raa, t'ede:

«Aame anki kun illiga golla Raa maŋ,

⁸ adduŋ kun ti'n isa zakid'i ye, aakede mongidaguŋ ti kaaga aame kane adda

* **3:2 3.2** Kun wollo adda mattup ki Nombire 12.7.

balda geŋ, an d'iiziga kulkuwo ti nuŋ Raa wo an di n' niime.

9-10 Wo a ume geŋno moŋgidaguŋ an di n' niime, an di dihe an di wolle n'isa muno me, wo naabo ere n'ize adda k'ozzine ada pife gette an ti wulle toŋ maŋ.

Inkino maŋ ni-ti gulkuwe ti kane d'oŋ geŋ me, wo n'a ruute, n'ede: "Kane d'oŋ eŋ daayum biza k'ulbaŋ yi'ni daggiya, wo urzizó an ki y' zuune ye."

11 Maŋ nuŋ adda kulkuwadó n'a di n'iime tuddó, n'a ruute, n'ede:

"Ki kotto, kane geŋ an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me†!"»

12 Zemba ki nuŋ, kun koona mentikagi, kun i oola urzi a wenda soo toŋ ti diinaguŋ yi'n isa addi ulpi yi tooga ye ki zaapu k'addi a Raa me, para maŋ a ti y' lefda dokki ti daana Raa zeere me.

13 Kun ollo, onniyo ere Raa y'a ti wiike «aŋki» gette ti lekkiyo baa maŋ, kune onniyo ti onniyo kun elo kooke ti tudduguŋ, kono wenda soo toŋ ti diinaguŋ oldiko ti y' dagga yi'n isa addi zakidi ye.

14 Inkino maŋ t'ume kine in ziipe addiŋ a Isa geŋ, in t'ize d'oŋ i naabiya t'Almasi kaŋ soo. Wo i dehu a zaapu k'addiŋ gette in seeda zakidi, aa ti poone bini daŋgu,

15 kono ono eŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de:

«Aame aŋki kun illiga golla Raa maŋ, adduguŋ kun ti'n isa zakidi ye, aakede moŋgidaguŋ

† 3:11 3.11 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.7-11 wo Egzod 17.7.

ti kaaga aame kane adda balda geŋ, an d'iizi kulkuwo ti nuŋ Raa wo an di n' niime‡.»

¹⁶ Injino kane miŋ aŋ wee wee doŋ illiga ono Raa wo an d'iizi kulkuwo ti Raa me? Kane miŋ doŋ pay Muusa y'an uɗɗo ti siido Misir.

¹⁷ Wo soŋ kun suuno, adda k'ozzine ada pide geŋ Raa yi-ti gulkuwe ti kane kono an t'ize oldiko, injino an t'indita nundanzaŋ a uupe adda balda.

¹⁸ Raa y'a di n'iime tuddí, y'a ruute, y'ede: «Kane an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me.» Yi ruute injino a kaŋ wee wee? Yi ruute a kane doŋ i-tuuge k'ollige k'onamí geŋno.

¹⁹ Injino kine in suune, kane geŋ an ki d'iine an ki t'iide ye k'adda k'ume wede Raa y'an ikkima ki puukiyo me, kono an ti tuuge k'ambu k'onamí me.

4

¹ Eŋ ono doŋ Raa y'in ruute y'aasa: urzi ede yi ikkima k'ettiyo k'ume puukiyo me, geŋ derec kane ono geŋ aŋki toŋ i lekkiyo a kine. Injino maŋ in koona mentikagi kono wenda soo toŋ ti diinaguŋ yi ti t'ôssa ye k'ettiyo k'ume puukiyo me.

² Derec, kine toŋ rabila majjaanawa a tukk'ume puukiyo an in gizite, aakede kane doŋ ti kaaga adda balda. Wo de ono doŋ an illiga geŋ, a kane an t'ize aa munda bita, kono aame

‡ 3:15 3.15 Kun wollo adda mattup ki Soom 95.7-8.

an illiga geŋ zaapu k'addaŋ a Raa umbo, ono geŋ an gi di'n ziiɗa ye.

³ Wo etta k'ume puukiyo geŋ kine ɗoŋ i ziipe addiŋ a Raa. Inkiŋo y'a ruute a tukk'ume puukiyo geŋ, y'ede:

«Adda kulkuwadó n'a di nîime tuddó, n'a ruute, n'ede:

“Ki kotto kane geŋ an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me*!”»

Yi ruute inkiŋo kono ume puukiyo umbo ye, wo ɗe kine in suune Raa y'a ti ɗiŋge naabadí t'ume y'ikkima duniya too.

⁴ Ono eŋ an riije ti kaaga adda mattup ki Raa a tukk'onniyo ere ki sarat, an'de: «Raa geŋ a onniyo ere ki sarat maŋ, y'a-buuke ti naabadí ere pay k'okkime sulɗi te‡.»

⁵ Wo soŋ an riije a tukk'ume puukiyo, an'de: «Kane geŋ an k'etta ye k'adda k'ume wede n'an ikkima ki puukiyo me‡!»

⁶ Kane ɗoŋ ki poone illiga rabila majjaanawa gette, an di-tuuge ki sooru eego me. Inkiŋo maŋ an ki t'iide ye k'ume puukiyo me. De geŋ a ɗoŋ doolo urzi ede k'ettiyo k'ume puukiyo me.

⁷ Kono kamo Raa yi ziipe onniyo ti doolo sey ere y'a ti wiike «aŋki». Saŋ iide ozzinagi baadaŋ maŋ, Raa y'a ruute a tukk'onniyo gettiyo ti bize Dawut. Ono geŋ ni ti'n ruute ti poone: «Aame aŋki kun illiga golla Raa maŋ, addugun kun ti'n isa zakidí ye§.»

* **4:3 4.3** Kun wollo adda mattup ki Soom 95.11. † **4:4 4.4** Kun wollo adda mattup ki Zenez 2.2. ‡ **4:5 4.5** Kun wollo adda mattup ki Soom 95.11. § **4:7 4.7** Kun wollo adda mattup ki Soom 95.7.

⁸ Ki kotto, Zozuwe geŋ doŋ k'Izirayel y'an gi di'n t'iide ye k'ume puukiyo me, kono k'injino Raa yi rootiyo sey a tukk'onniyo puukiyo ere ti doolo te.

⁹ Injino maŋ ume puukiyo wede aakede onniyo ere ki sarat Raa y'a buuke gette yoŋ yi lekkiyo, wo Raa y'an di y' t'ela a doŋzi.

¹⁰ Derec, wede yi t'iide adda k'ume puukiyo wede Raa y'ikkima geŋno maŋ, yode toŋ yi buuke kay, aakede yode Raa y'a-buuke ti naabadí.

¹¹ Injino maŋ in elo gotono kono in t'etta k'adda k'ume puukiyo geŋno. In iso injino kono wenda soo toŋ ti diinayiŋ yi ki t'ooro ye, aakede moŋgidagiŋ ti kaaga an di-tuuge ki sooru eego k'ono Raa.

¹² Kun ollo, ono Raa geŋ kane an naabiya, an d'ede toogo, kane robboŋ i jiire kasigara kesiyagutu sirwaŋ pay korbe. Kane ono geŋ i-ti deegu adda k'adde wedusu i seedu biza k'ulbe ti unde, okilagi ti sulbo. Kane ono geŋ, an dekkiyo booro a suldi doŋ tuddiŋ ti dehu wo elkiyo ere adda k'addiŋ.

¹³ Munda ombide a daana Raa umbo. Suldi doŋ pay y'ikkima geŋ, kane waariya kereŋ a daanadi me. Geŋ onniyo soo, a yode kine in t'iidey taaya ki naabadiŋ ere in ize te.

Isa yoŋ mozigo goole doŋ sedeke wede a jiire

¹⁴ Kine in d'ede mozigo goole doŋ sedeke wede a jiire, yoŋ Isa Ulo Raa yi-gili k'awwa ki kandaane k'ume Meegi. Injino maŋ in a soodo zakidi a urzi zaapu k'addiŋ a Raa me.

¹⁵ Genj ki kotto, kine in d'ede mozigo goole don sedefe wede aane i wolle sommagin a renkadin te, kono yode ton Meeda siitandani t'a yi niime daggiya a urzi tuuku ton aa kine kay, ki too man yon yi k'ize ye oldiko te.

¹⁶ Injino man kine in'do daa k'orgiso k'ume kaakido Raa ere ki beeko a jiire pay, wo aame gen y'in d'isey adde koduwo wo in t'ooney beekadi. Injino y'a t'okka d'olladin, y'in di'n nooga aame peedo t'iida man.

5

Naabo k'Almasi mozigo goole don sedefe

¹ Mozigo goole don sedefe wede tuuku ton, Raa yi y' beeriyo ti diine kane duwo, yi-ti y' zaapu kono yi di naabe a yode Raa ki beehiyko a kane duwo. To naabadí tinj k'eliyo suldi a Raa wo k'isiyo sedefe ki booyiso k'oldiko.

² Mozigo goole don sedefe wede tuuku ton, a urzi tudde yon ren baadan aa kane kay. Injino man yon yi d'aaniya suuniyo k'ita renko duwo don an k'ede suuniyo ye wo i t'adfiya t'urzi wede d'erec gen me.

³ Kono yode batum ren gen, i dehu y'aase sedefe ki booyiso k'oldiko ki don doolo danjalay ye, wo k'oldiko yode pay.

⁴ Wenda soo ton yi k'aane yi ki t'ele tuddi ye, y'a t'ambe suma y'a t'ise mozigo goole don sedefe ti siidi me. I waaku wedusu Raa ti siidi a naabo gette, aakede yi wiike Aron ti kaaga y'a t'ize mozigo goole don sedefe*.

* 5:4 5.4 Kun wollo adda mattup ki Egzod 28.1.

5 Geŋ ki Almasi toŋ inŋkino, a urzi gooliko yode batum yi k'ele tuddí ti siidí ye, y'a t'ise mozigo goole d'ofŋ sedefe me. Wo tode gette yi t'uune ti yode wede i ruute, y'ede:

«Kee Ulo nuŋ,
wo ti anŋki d'uwu an di suune nuŋ Meegá†.»

6 Wo adda mattup ki Raa a ume doolo toŋ yi ruute pây, y'ede:

«Kee wede sedefe ki daayum
a urzi yode Melkisedek ti kaaga‡.»

7 Yode Isa geŋ, a lekkiyadi ere a siido gette, y'a tunde Raa t'obe bey ti d'ollite baadan wo ti zumari edayi a yode wede y'aane yi y'utte t'unto. Wo Raa y'a y'illiga, y'a di y' nuuge kono Isa yi ki gili t'ekki Raa ye.

8 Derec, Isa yoŋ Ulo Raa toŋ maŋ, t'urzi dabaradi gette y'a-duuye ollige k'ono.

9 A ettiyadi gette suldi pay geŋ y'an ize aa Raa yi dehu, inŋkino yode batum y'a t'ize wede i-t'iide. Inŋkino maŋ ankenno, kane d'ofŋ pay ollige ono k'Isa geŋ an d'uune uttiyo ere ki daayum t'urzi yode.

10 Geŋ derec, Raa y'a ti y' ziipe Isa mozigo goole d'ofŋ sedefe ki daayum a urzi yode Melkisedek ti kaaga.

Dersiyu a urzi zaapu k'adde a Isa

11 A tukki yode Melkisedek geŋ i d'ede suldi baadan n'un di rootite me, wo kane sekiŋsadan ooŋe kono eggun attidi ki seedu k'ono me.

† 5:5 5.5 Kun wollo adda mattup ki Soom 2.7. ‡ 5:6 5.6 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.4.

12 Ki too maŋ aŋki kun t'ize dɔŋ dooyiso dɔwo ti kaagine, wo aŋken i dehu dɔwo an un di'n dooye sey dooyiso ere ti poone a urzi k'ono Raa, aa dɔŋ aware i ziipe addaŋ a Isa. Geŋ kun k'aane kun ki t'oomi ombo ere zakidfi ye, i dehu kun di sibe udu aa inŋi sunŋi.

13 Wede tuuku yi sofo udu botto geŋ, yi k'aane yi ki ti y' roote ye munda wede ki diine me, kono yoŋ ulo ŋeŋku.

14 Wo de ki too maŋ, dɔŋ i dirse geŋ an d'oomi ombo ere zakidfi. Kane urzi geŋ an d'isiyo daayum an ti duuye, an aane an di y' suune munda wede beehiye wo munda wede ulsu me.

6

1 Geŋ inŋkino kine in ôhor poone ti dooyiso ere ki poone a urzi k'Almasi gette, in a-t'onŋyol ekki dooyiso ere ki dɔŋ i-dirse. Kane suldfi geŋ kun 'ni suune ay un ki'n dooye ye baa, aakede: Dooyiso a urzi kama lekkiyo a suldfi dɔŋ ulpi a-d'ette unto wo a urzi zaapu k'adde a Raa,

2 dooyiso a urziyagi suyyiso batem wo a urzi zaapu bey ki beeko, wo dooyiso a urzi baldiya ki dɔŋ i t'inda wo a urzi booro ki Raa ere ki daayum.

3 Enno suldfi dɔŋ kine in d'ise ki dɔŋ i-dirse me, aame Raa y'ela urzi maŋ.

4 Inŋkino maŋ kun elko a dɔŋ i iili urzi zaapu k'addaŋ a Raa. Kane geŋ ti kaaga, derec ki Raa t'a-tuure addaŋ, an y'uwwwe munda wede Raa y'eliyo me, kane aggadaŋ ede a suldfi dɔŋ Unde Kamileŋ t'isiyo me,

⁵ an uwwe ono Raa kane unse me wo an ti zuune toogo duniya ere ki dfaana te,

⁶ wo de ti suldi don an uwwe genno ton, an di gime k'adda lekkiyadan ere ti poone. Kane gen urzi umbo an di-kime lekkiyadan sey me, kono naabadan ere an ize gette aakede an taakiya Ulo Raa sey ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kan tontilko, wo gen an an eliyo urzi a duwo an di y' kildite.

⁷ Kun ollo, aakede i d'ede doome siidadi gette mizzi yi koppiyto a ettú daayum man, tode gette ti d'ehiyo suldi don beehiye a don i ti derku gen me. Inkinno Raa yi di zaapu beeko a siido gette.

⁸ Wo de aame siido gette t'adfiya inda k'ahimagi ti woskani man, tode gette ki derku ye baa. Goppon Raa y'a ti duuda wo ki dangu y'a-t'ogga mentu.

⁹ Zemba ki nun kune don ki geyyiso, kaye ay rootiyo inkinno gen, ay suune adda k'addey kune a urzi wede beehiye, urzi wede k'uttiyo.

¹⁰ Raa gen yon daayum ki diine, i-ki dandfiya ye a naabo ere kun isiyo wo ti geyyiso ere un d'ede a sundi gette. Geyyiso gette kun ti gize t'urzi noogiyo ere kun nuuge don ki Raa ti kaaga, wo ankenno ton kun'ni noogiyo.

¹¹ Wo anken, ni dehu t'addo pay n'un di roote, wede tuuku ton ti diinagan yi koonaa addi wehini aa kane bini dangu. Inkinno man suldi don pay kun zaapu elkisagan eego gen, kun di'n t'oona.

¹² A urzi naabo Raa kun ti t'asse ye, wo de gen kun ambo zina kane don a urzi zaapu k'addan a Raa an ziida zakidi bini dangu. Inkinno man an t'ooney munda wede Raa yi ruute y'an t'ela.

Raa bizí yi ki y' kama ye

¹³ Ti kaaga Raa yi ruute munda wede yi di t'ela a Ibirayim. Aame geŋ y'a-ti nîime ti suma yode batum kono wenda soo toŋ goole ti yode Raa umbo, y'a nâame tuddí me.

¹⁴ Raa y'a ruute, y'ede: «Ki kotto nuŋ n'ay di zaapo beeko daa dooziyo, wo inñizá toŋ an d'aagila baadaŋ*.»

¹⁵ Ibirayim geŋ y'a dille ozzinagi baadaŋ ti ombiŋe, saŋ munda wede Raa yi-ruute yi di y' t'ela geŋ y'a y'uune.

¹⁶ Duwo an nâamiya tuddaŋ geŋ, an nâamiya ti munda wede goole i jiire kane, nâamiya gette ti ti tôwwo ono, inŋkino niikiyto t'a d'ôhire goppon.

¹⁷ Geŋ inŋkino, a kane doŋ i t'oona suldí doŋ Raa y'an ruute y'an t'ela geŋ, y'a dihe y'an di kize kereŋ munda wede yi ti y' ruute geŋ, bizí yi ki y' kima ye baa. Kono kamo y'a-ti nîime a onamí doŋ yi ruute geŋ me.

¹⁸ Inŋkino i d'ede suldí sire, kane geŋ i ki kime ye, wo t'urzi kane geŋ Raa yi k'aane yi ki lihite ono ye. Kane geŋ an in d'eliyo toogo baadaŋ a kine doŋ uune ume k'ombide t'urzi yode, kono in a seeda zakidí a suldí doŋ in zaapu elkisadiŋ eego Raa yi ruute y'in t'ela.

¹⁹ Zaapu k'elkisadiŋ gette, t'in ti y' seedu biza k'ulbiŋ ume soo aakede maala meeda ere i-ti seedu tooko ume soo. Tode zaapu k'elkiso gette ti lekkiyo zakidí umatú soo, geŋ ti-ti doopide alboy wede adda Boy Raa a kandaane, ti d'aaniya a ume wede k'adda.

* **6:14 6.14** Kun wollo adda mattup ki Zenez 22.17.

²⁰ Geŋ k'ume geŋŋo Isa y'in uugume me, yi-t'iide y'in t'ihina urzi y'a t'ize mozigo goole doŋ sefeke ki daayum a urzi yode Melkisedek ti kaaga.

7

Melkisedek yoŋ mozigo wo wede sefeke

¹ Ti kaaga yo Melkisedek geŋ, yoŋ mozigo ki geeger Salem, wo wede sefeke ki Raa goole a jiire pay. Ibirayim geŋ yi kama t'ume k'arka mozagi yi'ni jiire maŋ, Melkisedek y'a t'iide okkimayí wo yi di ziipe beeko a Ibirayim me.

² Geŋ a yode Melkisedek, Ibirayim yi-d'ele zakka ki suldi doŋ pay y'uubo t'ume k'arka me*. To suma Melkisedek gette, i-kaza «mozigo wede isiyo munda wede ki diine a duwo». Wo soŋ yoŋ mozigo ki Salem, suma gette i-kaza «mozigo ki toose».

³ Yode geŋ i-k'ede meege ye, meede ye, ita moŋgidagi ye, wo onniyo k'ehiyadí ti untadí toŋ umbo. Yoŋ geŋ yi deeyiso aa Ulo Raa, inŋkino yi lekkiyo wede sefeke ki daayum.

⁴ Kun elko, Melkisedek geŋ ki kotto yoŋ goole a jiire! Yode mugiyiŋ Ibirayim wede ti diine moŋgidagi doŋ k'izirayel toŋ, a Melkisedek yi-d'ele zakka barta ere koduwo a jiire, ki suldi doŋ pay y'uubo t'ume k'arka.

⁵ Wo kine in suune doŋ oŋgo ti biza bumbu Lebi geŋ, kane doŋ sefeke. Oogoro gette t'an rootiyo a kane, i dehu an di sefde zakka ere ki

* **7:2 7.2** Taaya gette kun ti t'oone adda mattup ki Zenez 14.17-20.

ɗoŋ k'Izirayel pay ise kane zembadaŋ toŋ maŋ. Wo kane pay geŋ miŋ ti biza bumbu k'Ibirayim.

⁶ Wo ɗe Melkisedek yoŋ ti biza bumbu Lebi ye toŋ, Ibirayim yi d'ele zakka ki sulɗi ɗoŋ y'uubo. Wo Melkisedek yi di ziipe beeko a Ibirayim wede Raa yi ruute y'a t'oona sulɗi ɗoŋ yi-t'ela geŋ me.

⁷ Geŋ ɗerec daa niiku, wede goole'ŋ yi di zaape beeko a wede ŋeŋku.

⁸ Wo ki kane ɗoŋ ti biza bumbu Lebi i seɗɗu zakka geŋ, kane ɗoŋ tudde an t'unto. Wo ki yode Melkisedek wede i ziiɗa zakka geŋ, mattup ki Raa ti rootiyo a tukki yode, yoŋ yi lekkiyo ki daayum.

⁹ Inŋkino maŋ ki ɗaŋgu n'a roote'ŋ, Lebi wede i seɗɗu zakka ere ki ɗoŋ k'Izirayel pay geŋŋo toŋ, zakka gette y'a ele a Melkisedek t'urzi mugiyi Ibirayim.

¹⁰ Derec, aame Melkisedek y'iide okkime k'Ibirayim geŋ, Lebi an ki ti y'ehe ye, yoŋ a moyte ki mugiyi Ibirayim botto.

Goole ɗoŋ seɗeke a urzi yode Melkisedek ti kaaga

¹¹ Oogoro ere Raa y'an ele a ɗoŋ k'Izirayel, tod' ti konso ekki naabo ɗoŋ seɗeke ɗoŋ ti biza bumbu Lebi. Kane geŋ an d'ise naabo ɗoŋ seɗeke aa yode Aron, wo urzi naabo ɗoŋ seɗeke geŋ y'a-ki t'iide ye a sulɗi ɗoŋ pay Raa yi dehu me. Para maŋ ki moo me i d'ise wede seɗeke ti doolo sey a urzi yode Melkisedek ti kaaga me?

¹² Aame ɗoŋ seɗeke geŋ Raa yi ti'n bilke ti doolo maŋ, urzi k'oogoro ɗoŋ seɗeke toŋ i dehu Raa y'a ti-pelke ti doolo kay.

13-14 Kane ono enj don an riije ti kaaga adda mattup ki Raa, kane geñ an'ni ruute a tukki Galmeegin. Wo kine in suune Galmeegin yon ti biza bumbu Lebi ye, y'udfo ti biza bumbu doolo, ti biza bumbu Ziida. Wenda soo ton ti biza bumbu geñ aase naabo a ume sedeke adda Boy Raa umbo. Wo Muusa aame yi ruute a urzi naabo don sedeke geñ, munda soo ton yi ki ruute ye ki biza bumbu Ziida me.

15 Kun ollo, enno munda wede in t'adfa ita suldi pay kereñ a jiire me: wede sedeke wede udfu ti doolo enj, yon yi deeyiso aa Melkisedek.

16 Yon yi ki t'ize wede sedeke t'urzi k'oogoro ere ti rootiyo wede sedeke an yi t'ehe ti biza bumbu wede a urzi tudde ye. Wo de yi t'ize wede sedeke t'urzi lekkiyadi ere i-d'ede toogo, wenda soo ton yi k'aane yi-ki ti latte ye.

17 Geñ derec, ono enj an riije ti kaaga adda mattup ki Raa a tukki yode, an'de:
«Kee wede sedeke ki daayum a urzi yode Melkisedek ti kaaga†.»

18 Inkino oogoro ere a urzi sedeke gette, Raa y'a-t'uide mentú kono t'a biite, t'a ki t'uide ye a munda wede Raa yi dehu me.

19 Derec, oogoro Muusa suldi ti k'iine t'a ki ti'n iide ye a munda wede Raa yi dehu me‡. Ti kaaga duwo an ziipe elkisadanj ekk'oogoro gettiyo, wo ankenno Raa y'in eelo munda wede a jiire tode gettiyo sey, kine in zaapo elkisadinj eego, kono

† 7:17 7.17 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.4. ‡ 7:19 7.19 ***Oogoro Muusa suldi ti k'iine t'a ki ti'n iide ye a munda wede Raa yi dehu me:*** I-kaza kono duwo an k'ede toogo ye an d'ozire eego me.

t'urzi zaapu k'elkiso gette kine in aane in t'ette ki dfaana Raa.

²⁰ Wo soŋ aame Raa yi ti y' ziipe Isa wede sedefe geŋ, y'a-ti nîime tuddí. Wo dŋoŋ oŋgo an t'ize dŋoŋ sedefe daa nâamiya tuddaŋ.

²¹ Wo ki yode Isa geŋ Raa y'a di nîime tuddí doo miŋ, y'a ti y' ziipe wede sedefe kollo, kono Raa yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Nuŋ Galmeega Raa n'a ti nîime tuddó,
wo bizó ni ki y' kima ye baa:

Kee wede sedefe ki daayum§.»

²² Kono kamo ti nâamiya gette Isa y'a t'ize wede k'ambu k'attidi* ki taasuwa ere a jiire taasuwa ere Raa yi gitte ti poone.

²³ Wo soŋ, dŋoŋ baadaŋ an t'ize dŋoŋ sedefe kono unto ti ki'n ooliyo ye, an di lekke daayum dŋoŋ sedefe me.

²⁴ Wo de ki Isa iŋkino ye, yoŋ yi lekkiyo zeere daayum geŋ, naabadí ere ki sedefe toŋ tod'te ki yode yillak ki daayum.

²⁵ Kono kamo aŋkenŋo yoŋ y'aane y'an utte ki daayum kane dŋoŋ ettiyo ki dfaana Raa t'urzi yode me, kono yoŋ yi lekkiyo zeere daayum wo yi tondiyo Raa kono kane.

²⁶ Iŋkino maŋ Isa mozigo goole dŋoŋ sedefe wede idfiza a kine: Raa ulbí i-d'ise unse ti yode, yi k'ize oldfiko ye, i-k'ede munda k'ulsu a tuddí ye, yoŋ ti dŋoŋ isiyo oldfiko soo ye, wo y'a-gili k'awwa ki kandaane.

§ 7:21 7.21 Kun wollo adda mattup ki Soom 110.4. * 7:22 7.22 **Wede k'ambu k'attidi:** I-kaza t'urzi yode kine in suune adda k'addiŋ taasuwa ere aware gette a t'isa.

²⁷ Deero d'ofɔ sedefe pay geɲ i dehu onniyo ti onniyo an d'ise sedefe ki booyiso k'oldfikadaɲ, saɲ ki d'ofɔ doolo kollo. Wo de Isa'ɲ aakede kane geɲɲo ye, aame yode batum y'ele tuddi sedefe ki d'uwɔ maɲ, sedefe ere y'ele kaɲ soo gettiɲ a-t'iide baa.

²⁸ A urzi k'oogoro Muusa geɲ an zippe deero d'ofɔ sedefe, d'ofɔ an ki t'iide ye k'isiyo munda wede Raa yi dehu me. Ti kaaga Raa y'ele oogoro a Muusa doo miɲ, saɲ maɲ y'a ruute ono d'ofɔ y'a-ti niime tuddi kollo, wo de t'urzi k'ono geɲ y'a ti y' ziipe Ulí mozigo goole d'ofɔ sedefe ki daayum, geɲ y'a-ti d'inge suldi d'ofɔ pay Raa yi dehu.

8

Isa yon mozigo goole d'ofɔ sedefe wede i jiire

¹ Enɲo munda wede toc n'un di roote eego me: Ki kotto kine in d'ede mozigo goole d'ofɔ sedefe inkiɲo. Yon yi-guune a kandaane a ammade Raa toogo a jiire suldi pay.

² Wo yon wede naabo adda k'ume wede kamilenɲ, yon geɲ Boy Raa ki kotto ikkima Galmeega batum wedusu ye.

³ Mozigo goole d'ofɔ sedefe wede tuuku ton, Raa yi y' zaapu kono yi di t'ele suldi wo y'aase sedefe. Inkiɲo maɲ mozigo goole d'ofɔ sedefe wede ki kine enɲo ton, i dehu munda a beezi kono yi di t'ele a Raa.

⁴ Aame anki Almasi yon adda duniya maɲ, yi ki t'ise wede sedefe ye kono d'ofɔ sedefe a duniya ettiyo ton ede, kane an eliyɔ suldi a Raa d'ofɔ tode oogoro Muusa ti rootiyo.

⁵ Naabo ki Raa ere donj sedefe an isiyo a duniya ette, tod'te undiso, i deeyiso suldi donj d'erec a kandaane. Genj aakede munda wede i iide aa suniye a Muusa, ki poone y'a okkima Boy Raa ki golmodo genj me. Aame genj Raa yi di ruute, y'ede: «K'ollo koduwo, k'odo k'a t'okkimoy boy aa wede ki wulle n'a-gize eego mukkolo*.»

⁶ Wo de ankenno Isa Raa yi ele naabo ere meeda a jiire ere ki donj sedefe pay, kono yonj yi konso a diine kine duwo ti Raa, yi d'ambu attidi ki taasuwa ere a jiire taasuwa ere Raa yi gitte ti poone. Taasuwa ere aware gette ti konso ekki suldi donj beehiye Raa yi ruute y'an t'ela a donji, kane suldi genj a jiire donj ki taasuwa ere ti poone.

⁷ Taasuwa ere ti poone gette t'a ki t'iide ye k'isiyo munda wede Raa yi dehu me, injkino Raa y'a ti bilke ti ere ki sirwe.

⁸ Wo Raa yi wulle donji an a ti doopide a urzizi, injkino yi'n aapudu, y'ede: «Kun ollo, sanj onniytagi an d'aana, aame genj nunj Galmeega Raa n'a-ketta taasuwa ere aware ti donj k'Izirayel wo ti donj biza bumbu Ziida.

⁹ Taasuwa ere aware gette ti k'isa ye aa ere n'a gitte ti maawanj ti kaaga te, aame n'an ziido beezanj n'an uddo ti siido Misir me.

Kane an k'izire ki diine ye a urzi taasuwa gette. Injkino manj nunj tonj n'an gime dar. Enj i rootiyo nunj Galmeega Raa.

* **8:5 8.5** Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.40.

10 Kun ollo, ette taasuwa ere ni ketta ti don
 k'Izirayel,
 aame onniytagi geɗ an t'ingila maɗ.
 Oogiradó n'an ti raaja adda k'eedaɗ wo n'an ti
 zaapa adda k'addaɗ,
 nuɗ n'a t'isa Raazaɗ,
 wo kane an t'isa donzo. En i rootiyo nuɗ
 Galmeeɗa Raa.

11 Wede tuuku toɗ ti diinayaɗ i k'ise ye y'a dooya
 bakadí, ise leemadí toɗ maɗ,
 a urzi suuniyo nuɗ Galmeeɗa Raa me.
 Derec, kane pay an di n' suuna,
 iise ti ɗeɗku a jiire bini goole a jiire.

12 Geɗ a t'isa inkiɗo kono a doopidaɗaɗ a urzizo
 gette n'an t'isa tambobino,
 wo oldikadaɗ ni ki seeda addo ye baa[†].»

13 Raa yi rootiyo inkiɗo ti taasuwa ere aware
 maɗ, geɗ i-kaza taasuwa ere ti poone gette i t'ize
 mazzini. Wo munda wede i t'ize mazzini wo yi
 guulike geɗ, uupe goppon yi-t'engila.

9

Urzi wede ki poone k'ottilso a Raa

¹ Taasuwa ere ti poone gette, tod'te i-d'ede
 urziyagi k'ottilso a Raa, wo Boy Raa wede an
 ikkima a siido.

² Boy geɗ yon ki golmodo, addi bindfani sire
 dookide ti alboy. Biino ere ki poone gette, tod'te
 an ti waaku ume wede kamileɗ, adda an di
 ziipe munda aa gooro garziɗa sarat ti pitila eego

[†] 8:12 8.12 Kun wollo adda mattup ki Zeremi 31.31-34.

eego*, wo son taabul ti mappa eego wede an ele a Raa†.

³ Wo biino ere ti dar k'alboy gette, tod'te an ti waaku ume wede kamilen a jiire,

⁴ adda an di ziipe munda aa sandup ki dap an d'oggiyo suldi koddiiyo eediyadan unse eego‡, son an di ziipe sandup ki taasuwa ere Raa yi gitte ti donzi, tode gette an a di-tuuye dap§. Adda sandup gette i d'ede seelo an ikkima ki dap, adda'η ombo sundutu mann*. Dalka k'Aron ere t'a giira puutagi t'a bubbe† ton adda sandup pay, wo ti pakirtagi mongali sire raaniya eego urziyagi k'oogoro ki taasuwa ti donzi.

⁵ Wo t'ekki sandup gette an d'iibida duwo sire aakede maaleekiyagi sundan seriben an ti'n zippe, i-kaza Raa batum yo adda. Undiso ki kambaran ti-ti diibiyo ume wede mozigo goole don sedefe yi sakkisa puuzo ki booyiso k'oldiko. Wo de ankenno peedo ti k'iide ye botto ki sekiiso suldi pay gen me.

⁶ Gen suldi don pay adda Boy Raa an di'n ikkima inkino, man kane don sedefe gen onniyo ti onniyo an d'ettiyo k'adda biino ere ki poone gettiyo, an d'isiyo suldi kono an d'ottilso a Raa.

⁷ Wo k'adda biino ere ki sirwe gette, ettiyo mozigo goole don sedefe siidi, y'ettiyo kan soo danjal adda k'ozzine me. Wo y'ettiyo ti puuzo

* **9:2 9.2** Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.31-39. † **9:2 9.2** Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.23-30. ‡ **9:4 9.4** Kun wollo adda mattup ki Egzod 30.1-10. § **9:4 9.4** Kun wollo adda mattup ki Egzod 25.10-16. * **9:4 9.4** Kun wollo adda mattup ki Egzod 16.31-35. † **9:4 9.4** Kun wollo adda mattup ki Nombire 17.16-26.

seysu a beezí ki sedefe a Raa, ki booyiso k'oldfiko ki yode batum wo k'oldfiko ki d'uwu pây.

⁸ Kun ollo, t'urzi geŋ Unde Kamilen ti'n kaza urzi k'ettiyo k'adda k'ume wede kamilen a jiiire geŋ umbo botto, koore Boy Raa wede ki poone an ikkima ki golmodo yi lekkiyo botto geŋ me.

⁹ Kane suldi geŋ undiso ki suldi doŋ iina a lekkiyadin ankenno. Geŋ i-kaza suldi doŋ an i eliyo a Raa wo ti sendikagi seydi doŋ an isiyo geŋ, kane an ki t'iide ye, an ti t'ise elkiyo ki wede isiyo suldi doŋ yi d'ottilso a Raa geŋ, d'elele aa Raa yi dehu me.

¹⁰ Wo suldi doŋ an eliyo a Raa ti sendikagi seydi doŋ an isiyo geŋ, kane an konso ekk'urziyagi k'oogoro doŋ an rootiyo a urzi k'ombito, sobito wo k'opilsito tudde, kane suldi geŋ an isiyo ti paate a biza k'ulbe ye. Kane urziyagi k'oogoro geŋ d'uwu an isiyo a urzi tudde, bini saŋ Raa y'an isa suldi pay awardi.

Almasi y'ele tuddi sedefe

¹¹ Wo de ankenno Almasi yi t'ize mozigo goole doŋ sedefe, ki suldi doŋ majjandani in uune ankenno. Yoŋ yi-t'iide k'adda Boy Raa goole, munda a ki y' biite ye, a jiiire wede d'uwu an ikkima ki golmodo a siido. Boy geŋ i k'ikkima doŋ tudde ye, geŋ i-kaza adda duniya ettiyo ye.

¹² Almasi geŋ y'iide k'adda k'ume wede kamilen a jiiire geŋ kaŋ soo danjal a-t'iide baa. Yoŋ y'iide ti puuzo modu ise k'ulo buru an ele ki sedefe ye, wo de yoŋ y'iide ti puuzo ki yode batum, wo geŋ inkino yoŋ y'in di'n udfde ti oldfikadin ki daayum.

13 A urzi k'oogoro Muusa, puuzo modu ti puuzo k'ulo buru wo ti oddagi don an oggiyo k'ulo buru gen, an an di-rorriso a tukki don an t'ize ganigi a daana Raa genno, man tuddan i-t'isiyo kamilen a daana Raa‡.

14 Wo de gen, puuzo k'Almasi i-d'ede toogo baadan a jiiere sey. T'urzi k'Unde Raa ere i lekkiyo ki daayum, yode batum y'a ele tuddi sedefe a Raa, yon wede aa seysu daa munda k'ulsuko a tuddi, an wilda ki sedefe. Puuzo k'Almasi gette t'in ti t'isa kamilen elkisadin ere ki suuniyo munda en beehiye en ulsu gette ti naabiyagi don ulpi in di'n t'ettiyo k'adda k'unto, kono in i di naabe a Raa zeere.

Taasuwa ere kettiyo ti puuzo k'Almasi

15 Gen kono k'injino Almasi yon yi konso a diine kine duwo ti Raa, yi d'ambu attidi ki taasuwa ere aware. Yon y'inda kono duwo y'an adde t'adda k'oldfiko ere an ize aame an a ti diipida a urzi taasuwa ere ti poone. Injino man kane don Raa yi'ni wiike gen an t'oone suldi don yi ruute y'an t'ela a donzi ki daayum.

16 Aame wedusu yi lekkiyo zeere gen, onami don yi riije a urzi dokkide laalay gen an k'ede toogo ye, y'inda doo min an d'ise munda wede yi riije kollo.

17 Derec, aame yon gen yi lekkiyo zeere man, onami don yi riije gen an k'ede toogo ye, wo aame y'inda doo min an d'ede toogo kollo.

18 Injino kay taasuwa ere ti poone batum ton, tod' t'iise ti puuzo ere ibi doo min kollo.

‡ 9:13 9.13 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 16.11-16 wo Nombire 19.4-19.

19 Ti kaaga tonj urzi k'oogoro wede tuuku Raa y'ele a Muusa genj, y'an ti y' gize a duwo pay. Sanj yi ziidfa puuzo ki modu ti puuzo k'ulo buru don an waldutu, y'a d'eezi ahu, y'a di ilmi ilali dambami teesibi, y'a-dihima soole sundi izop yi di zulpe adda puuzo, y'a di rorriso ekki mattup ere k'oogoro wo a tukki duwo pay.

20 Aame yi rorriso genj, yi d'eesiyo: «Ette puuzo ere ki taasuwa Raa yi gitte ti kune, taasuwa ette y'un ruute kun d'ozire eegoŒ.»

21 Sanj Boy Raa wede an ikkima ki golmodo ti suldi don pay ki naabo a Raa tonj, Muusa y'a di rurrige puuzo.

22 Genj derec t'urzi puuzo gette, a urzi k'oogoro suldi baadanj i t'isiyo kamilenj a daana Raa, wo ki tambobino k'oldiko tonj, i dehu puuzo t'a obi doo minj kollo*.

Sedeke k'Almasi ti booyiso k'oldiko

23 Suldi don pay ki naabo a Raa genj, kane undiso ki suldi donj a kandaane. Wo derec kane genj i ti'n isiyo kamilenj sendikagi, genj injkino kay i dehu kane suldi donj ki kotto a kandaane batum tonj i ti'n isiyo kamilenj sendikagi donj majjandfani a jure genno.

24 Almasi genj yi k'iide ye k'adda k'ume wede kamilenj duwo an ikkima me, yonj ki kotto undiso danjal ki Boy Raa a kandaane. Yonj y'iide ki kandaane batum, ankenno yonj a daana Raa kono kine.

Œ 9:20 9.20 Kun wollo adda mattup ki Egzod 24.3-8. * 9:22 9.22 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 17.11.

²⁵ Mozigo goole don sedefe ki Yawudiyagi gen y'ettiyo k'adda k'ume wede kamilen a jiire, ozzine ti ozzine ti puuzo seysu a beezí. Wo de Almasi gen, y'iide'η y'a k'ele tuddí sedefe tan baadan ye.

²⁶ Para man t'ume Raa y'ikkima duniya gen, Almasi y'a dabire tan baadan bini untadí. Wo a onniytagi don k'ita en, yon y'iido kan soo danjal k'adda duniya ette, kono oldíko y'a ti t'ide mentú t'urzi k'eliyo tuddí batum ki sedefe.

²⁷ Kun ollo, wede tuuku ton y'a t'inda kan soo danjal, wo y'inda man, san y'a t'ettye daana Raa kono yi di dekkey booro.

²⁸ Gen in'kino kay Almasi ton y'ele tuddí sedefe kan soo danjal, kono ki booyiso k'oldíko don baadan†. Wo yon y'etto ki sirwe ki booyiso k'oldíko ye baa, wo y'etto k'uttiyo don i delliyo kamadí.

10

Sedefe k'Almasi t'a jiire pay

¹ Oogoro Muusa gette, tod' t'a ki t'iide ye a olde suldi don derec a kandaane me, tod' ti deeyiso boolon danjal suldi don majjandani aana me. Tode gette ti rootiyo ozzine ti ozzine i dehu an d'ise sedefe seydi a Raa daayum aa ere an d'isiyo. Kono kamo don ettiyo ki sirpa Raa gen, ki kotto oogoro gette duwo ti k'aane ti ki'n ise ye don i t'iide a munda wede Raa yi dehu me.

² Para man kane don isiyo sedefe a Raa y'an ise kamilen t'oldikadan, gen ti sedefe ere an

† 9:28 9.28 Kun wollo adda mattup ki Ezayi 53.12.

isiyo kaŋ soo gettiŋ a-ti t'îde baa. Geŋ kane an di naabiya a Raa inŋkino ti elkiyo ere an di suuniyo munda k'ulsuko a tuddaŋ umbo, wo an ki d'isiyo sedefeke ti doolo ye baa.

³ Wo ki too maŋ, t'urzi sedefeke seydi ere an isiyo ozzine ti ozzine gette, duwo an ki dandiya ye an a d'elkiyo a oldikadaŋ te.

⁴ Derec, puuzo k'ulo buru ti puuzo modu gette, kudic ti k'aane ti ki booye oldiko wede ye.

⁵ Kono k'inŋkino, aame Almasi y'ettiyo k'adda duniya geŋ, yi di ruute a Raa, y'ede:

«Kee ki ki dihe duwo an a-ki d'ise sedefeke seydi ye, ise an a-di t'ele munda toŋ maŋ, wo kee k'a-n'ize tudde.

⁶ Kee'ŋ ulbá a-k'ize uŋse ye a seydi doŋ an oggiyo a ume sedefeke, ise sedefeke ere an isiyo ki booyiso k'oldikadaŋ toŋ maŋ.

⁷ Inŋkino maŋ n'a ruute, n'ede: “Raa ki nuŋ, aŋkeŋ nuŋ batum n'a ette, munda wede ki dehu geŋ n'a-di y'iso,

Eŋ munda wede an riŋe ti kaaga adda mattup ki Raa a tukki nuuno*.”»

⁸ Geŋ Almasi y'a ruute ki poone, y'ede: «Kee ki ki dihe duwo an a-ki d'ise sedefeke seydi ye, ise an a-di t'ele munda toŋ maŋ, ise sedefeke ere an t'oggiyo a ume sedefeke wo sedefeke ere ki booyiso k'oldiko toŋ maŋ. Kane pay geŋ miŋ ulbá a-k'ize uŋse ye.» Wo ki too maŋ kane pay geŋ miŋ sendikagi doŋ oogoro Muusa ti ruute duwo an d'ise.

* **10:7 10.7** Kun wollo adda mattup ki Soom 40.7-9.

⁹ Maṅ Almasi y'a ruute sey, y'ede: «Aṅkenṅ nun batum n'a ette, munda wede kee ki dehu n'a-di y'iso.» Injino maṅ urzi wede ki poone y'a-y'îide, wo y'a ti y' bilke ti wede ki sirwe.

¹⁰ Almasi yi di t'ize naabo ere Raa yi dehu te, injino y'in di'n uuye kese a yode Raa t'urzi sedefe ere k'Isa Almasi y'ele tuddi kaṅ soo daṅṅal, gettiṅ a-t'îide baa.

¹¹ Wede sedefe tuuku toṅ onniyo ti onniyo yi lekkiyo kaṅ ôhire jep kono yi d'isiyo naabadí, yi d'eliyo daayum sedefe ere tod'tiṅ tode dey†, wo de tod'te kudic ti k'aane ti ki booye oldiko ye.

¹² Wo de ki yode Almasi geṅ, y'ele tuddi sedefe ki booyiso k'oldiko kaṅ soo daṅṅal, saṅ y'îide'ṅ y'a-guune a ammade Raa ki daayum.

¹³ Wo a ume geṅ yi-delliyo, bini onniyo ere Raa y'an isa doṅ k'aduzí aa munda ki bita ti dandí zonđí‡.

¹⁴ Geṅ t'urzi sedefe ere Almasi y'ele tuddi kaṅ soo daṅṅal gettiṅ, kane doṅ yi'n uuye kese a Raa geṅ y'an ize doṅ i t'îide a munda wede Raa yi dehu ki daayum.

¹⁵ Unde Kamileṅ toṅ t'in ruute ti kaaga, derec ti ruute ki poone, t'ede:

¹⁶ «Galmeega Raa y'a ruute, y'ede:
Ettiyo taasawa ere ni ketta ti kane te, aame onniytagi geṅ an t'ingila maṅ.
Oogiradó n'an ti zaapa adda k'addaṅ,
wo n'an ti-raaṅa adda k'eedaṅ.»

¹⁷ Soṅ y'a ruute sey, y'ede:

† **10:11 10.11** Kun wollo adda mattup k'Egzod 29.38. ‡ **10:13 10.13** Kun wollo adda mattup ki Soom 110.1.

«Nun̄ oldikadaŋ wo suldī doŋ ulpi an isiyo geŋ ni ki seeda addó ye baa§.»

¹⁸ Wo aame wede y'uune tambobino k'oldikadí maŋ, i ki dehu y'a ki t'ele munda ki sedefe a Raa ki booyiso k'oldikadí ye baa.

Almasi yoŋ urzi wede aware

¹⁹ In̄kino kun ollo zemba ki nun̄, t'urzi puuzo k'Isa geŋ, kine in d'ede urzi k'ettiyo daa k'orgiso k'adda k'ume wede kamileŋ a jiire geŋ me.

²⁰ Geŋ i-kaza Isa y'in ihina urzi aware y'in di'n t'etta k'ume lekkiyo, y'in ihina aame yi ti diipida alboy ki 'Boy Raa, i-kaza urzi geŋ y'in ihina t'urzi tuddī batum ere y'ele sedefe.

²¹ Wo kine in d'ede wede sedefe i jiire pay, Raa y'a ti y' ziipe t'ekki doŋ boozí.

²² In̄kino maŋ kine in a odo goppon̄ ki sirpa Raa t'adde soo, òniyo ti zaapu k'adde a Isa, adin̄ kamileŋ ti suldī doŋ pay i-ti lattiya elkiyadin̄ ere in di suuniyo munda eŋ beehiye eŋ ulsu geŋ me, wo tuddin̄ suyyiso t'ahu doŋ kamileŋ.

²³ In soodo zakidí daayum a kazita munda wede kine in zaapu elkisadin̄ eego, kono Raa yi seedu zakidí a munda wede yi ruute y'aasa me.

²⁴ In aa elko ti tuddin̄ kono in t'ele kooke a urzi geyyiso wo a urzi k'isiyo naabiyagi doŋ beehiye.

²⁵ Kine in ti dekke ye t'ogiyso ere ki zemba me, aakede doŋ ongo ge d'isiyo daayum me. Ki too maŋ in t'ele kooke baadaŋ a jiire sey ti tuddin̄, kono kun suune onniyo ere ki Galmeega tod'te goppon̄.

§ 10:17 10.17 Kun wollo adda mattup ki Zeremi 31.33-34.

²⁶ Aame kine d'erec ki Raa in ti zuune kereṇ wo in d'isiyo oldfiko mirsi maṇ, geṇ sefeke ti doolo umbo a booya oldfikadiṇ te.

²⁷ Wo de wede y'isiyo in'kino geṇ i guute munda soo, yi dello t'orgiso baadaṇ booro ere ki Raa wo uwo ere t'oggiyo ki daayum, t'a t'oggey kane doṇ i-ti toogiyo a Raa.

²⁸ Kun suune ti kaaga geṇ, wede y'a ti doopide a oogoro Muusa maṇ, yoṇ ki t'owwo daa wolleyo sommagi, wo i dehu doṇ sire t'ado i wulle wo illiga munda geṇṇo doo miṇ kollo*.

²⁹ Kun elko, wede yi t'on'yile Isa Ulo Raa, yi ti wolleyo puuzo ki taasua ere t'a y'uuye kese a yode Raa gette ganigi, wo yi kalda Unde Raa ere t'in di kaza beeko Raa maṇ, ki kotto yoṇ geṇ y'a t'oona dabar ere ooṇe a jiire sey.

³⁰ Eyye, kine in yi suune yode wede yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Kun oolo, nuuno an ti dooza me, a wede tuuku toṇ daṅgayadi i-ti t'ela nuuno a munda wede y'ize me.»

Wo y'a ruute sey, y'ede:

«Galmeega Raa y'a deka booro a tukki d'onzi†.»

³¹ Geṇ ooṇe baadaṇ a wede i t'iira a bey Raa zeere maṇ.

³² Wo de kun elko a munda wede ize ti kaaga aame kun uune toore Raa i d'eliyo uttiyo geṇṇo. Kune d'uwu an un di'n dibire baadaṇ, wo kun a ziida zakidi bini d'angu adda d'eyyiso ere zakidi gette.

* **10:28 10.28** Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 19.15.

† **10:30 10.30** Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 32.35.

³³ Doŋ onŋoŋ ti diinaguŋ an an di'n gildite, an an di'n dibire, an an d'an d'ele sukiyagi a daana doŋ duuru, wo doŋ onŋoŋ ti diinaguŋ kun di guune nolloŋ ti kane a dabaradaŋ gette.

³⁴ Inŋino maŋ kune kun di wulle sommagi ki doŋ an ti'n zidde daŋgay, wo aame sulduguŋ an ti ziki toŋ, kun d'iyye ti unŋuwo kono kun suune un d'ede suldi doŋ Raa y'un ele, kane geŋ laale wede a jiire i lekkiyo ki daayum.

³⁵ Seedu zakidi ere kun seedu gette, kun ti dagga ye, kono ti tode gette kun t'ooney suldi baadaŋ doŋ Raa yi dehu y'un t'eley a naabaguŋ te.

³⁶ Geŋ i dehu kun d'ombiŋa, kun di seeda zakidi bini daŋgu, kono kun i-ti t'ise naabo ere Raa yi dehu te. Inŋino kun di y' t'ooney munda wede Raa yi ruute y'un t'eley me.

³⁷ Ono eŋ Raa yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Ume a guute goppon, taŋ booloŋ daŋŋal,
wede a etto geŋ y'a aana, yi ki ti t'ôso ye.

³⁸ Wede yoŋ ki diine a daanadó geŋ, y'a lekka t'urzi zaapu k'adde a nuuno,

wo de aame t'urzi zaapu k'addi a nuuno yi t'irga maŋ,

ulbó o k'isa unse ye ti yode me‡.»

³⁹ Kine eŋ, kine ti diine doŋ i t'argu t'urzi zaapu k'addaŋ a Raa an di daggiya geŋno ye. Wo de kine doŋ i ziipe addaŋ a Raa, an d'utta undiyagaŋ geŋno.

‡ **10:38 10:38** Kun wollo adda mattup ki Abakuk 2.3-4.

11

Zaapu k'adde a Raa ki d'oj a ziida zakid'i ti kaaga

¹ Zaapu k'adde a Raa gette, tod'te urzi wede in d'ooniyo suldi d'oj in zaapu elkisadiŋ eego, wo tod'te urzi wede in di suune suldi d'oj in ki'n wolliyo ye geŋ kane ki kotto.

² Kane moŋgidagi ti kaaga geŋ an ziipe addaŋ a Raa, iŋkino maŋ Raa ulbí i di t'ize uŋse ti kane me.

³ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, kine in suune suldi pay Raa yi'n ikkima t'ono d'oj udf'e ti bizí. Geŋ iŋkino suldi d'oj in'ni wolliyo eŋ, Raa yi'n ikkima t'urzi suldi d'oj in ki'n wolliyo ye.

⁴ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Abel yi-d'ize sed'eke a Raa beehiye a jiire ere ki Kayeŋ. Abel geŋ yi ziipe addí a Raa, iŋkino maŋ Raa y'a yi wulle ki diine a daanadí me, wo sed'ikadí toŋ y'a ti ziida bey sire. T'urzi zaapu k'addí a Raa, Abel geŋ y'inda toŋ, aŋki t'urzi munda wede y'ize geŋ aakede yi'n rootiyo sey*.

⁵ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Enok Raa y'a y'umbe ki kandaane daa k'unto. Wenda soo toŋ yi ki y' wulle ye baa, kono Raa yi y'umbe ki sirpadí. Ono eŋ an riine ti kaaga adda mattup ki Raa, an'de: Ki poone Raa y'a y'amba Enok ki kandaane geŋ, lekkiyadi gette i-d'ize uŋse a Raa me†.

⁶ Wo d'e wede yi ki ziipe addí a Raa ye maŋ, geŋ i-k'ise ye Raa ulbí i-d'ise uŋse ti yode me.

* **11:4 11.4** Kun wollo adda mattup ki Zenez 4.3-10. † **11:5 11.5** Kun wollo adda mattup ki Zenez 5.24.

Derec, wede y'ette ki sirpa Raa yi-d'ottille geŋ, i dehu y'a ambe adda k'addí Raa ede wo Raa y'an d'isiyo suldí d'ofŋ beehiye a kane d'ofŋ i yi dehu t'adde soo me.

⁷ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Nowe Raa yi di-tuuke kuudí a munda wede yi ki y' wulle ye botto. A ono d'ofŋ Raa yi-ruute geŋ y'a umbe onamí y'a t'ikkima tooko ere meeda a jiiire, kono y'a utta d'ofŋ boozí. Injino maŋ t'urzi munda wede y'ize geŋ, d'ofŋ duniya booro t'anni ziiɗa wo yoŋ y'a uune beeko, wo Raa y'a yi wulle yoŋ ki diine a d'aanadí kono yi ziipe addí a yode.

⁸ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Ibirayim y'a iyye a waaku Raa, wo y'a illiga onamí, injino maŋ y'a injile ki siido ere Raa yi-ruute yi di t'eley, wo y'a injile daa suuniyo k'ume wede y'ette.

⁹ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Ibirayim y'a t'iide y'a-guune aa torgusu a siido ere Raa yi ruute yi di t'ela te, yoŋ yi likke adda bindfani ki tanda, saŋ k'ita maŋ Isaaka ti Yakup an di likke aa yode kay, kane toŋ an uune kay munda wede Raa yi ruute yi di t'ela a Ibirayim me‡.

¹⁰ Ibirayim y'ize injino kono yi delliyo geeger ere itatú zakidí, tode ere yode Raa batum y'ilke wo y'a-t'iiziga.

¹¹ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Sara gette tod'te gôolowo wo karta toŋ, Raa y'a-t'ize t'a iine ti d'ehe ulo. Y'ize injino kono tod' ti zuune adda k'addutú Raa geŋ yi seedu zakidí a munda wede yi ruute y'aasa me.

‡ **11:9 11.9** Kun wollo adda mattup ki Zenez 12.1-5 wo 35.12.

¹² Geŋ inŋkino t'urzi wedusu soo yi t'ize gôole yi t'aahe k'unto toŋ maŋ, i d'uddfe d'oŋ baadaŋ aakede moldali a kandaane, wo aa dolso ere a biza bar wenda yi ki ti'n kize ye§.

¹³ Kane pay geŋ miŋ an ziipe addaŋ a Raa bini an t'inda, daa k'ooniyo suldi d'oŋ Raa yi ruute y'an t'ela. Suldi geŋ an di'n wulle ti dokki, ulbaŋ aaze unŋe, wo kane an di ruute kereŋ a daana duwo, a lekkiyadaŋ a siido ette kane aa torgagi d'oŋ iido torgowo.

¹⁴ Kane d'oŋ i rootiyo inŋkino geŋ, i-kaza kereŋ kane an dehu siido ere ti doolo.

¹⁵ Kane an k'elkiyo ye baa a siido ere an d'uddfo t'adda gette, wo aame an diha an di-kime k'adda sey maŋ, urzi ede an aane an di-kime.

¹⁶ Wo ki too maŋ, kane an zaapu elkisadaŋ a siido ere a kandaane a jiire. Kono kamo Raa geŋ i-k'ede sukiyagi ye an di y' waake Raazaŋ me, inŋkino maŋ yoŋ geeger y'an ikkima.

¹⁷⁻¹⁸ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Ibirayim y'a iyye yi di t'ele uli Isaaka ki sedefe a Raa aame yi y' niime geŋ me. Derec, Raa yi ruute ki poone, y'ede: «Geŋ t'ita k'inŋni k'Isaaka duwo an di'n waaka ita k'inŋnizá*.» Inŋkino toŋ, uli yoŋ soo daŋŋal y'a iyye yi di t'ele sedefe a Raa.

¹⁹ Wo Ibirayim geŋ y'elkiyo adda k'addi Raa i-d'ede toogo y'aane yi ti y' balde wede inda me, geŋ inŋkino Raa yi y' gimo uli Isaaka aa ti bize k'oldfe. T'urzi geŋ i-kaza munda wede aana k'ita.

§ **11:12 11.12** Kun wollo adda mattup ki Zenez 22.17.

* **11:17-18 11.17-18** Kun wollo adda mattup ki Zenez 21.12 wo 22.1-14.

20 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Isaaka y'an di ziipe beeko a inñizí kane Yakup ti Ezayu a urzi lekkiyadaŋ ere ki d'aaana†.

21 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Yakup aame y'ambe k'unto maŋ, a inñi Yusup wede tuuku toŋ yi di ziipe beeko beeko wo yi d'uttile a Raa kaŋ dirsiyo a bize dalkadí‡.

22 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Yusup aame y'ambe k'unto maŋ, y'an di ruute a zembadí inñi k'Izirayel, y'ede: «Onniyo soo ti siido Misir kun t'adfa kun t'aaha ki siidagun», wo y'an di ruute a munda wede an d'isa, y'ede: «A addfiyagun gette, ossagó kun oola ye§.»

23 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Muusa maawí an ti y'ehe maŋ, an di y'umbida y'a likke tere ado, kono an wulle'ŋ ulaŋ majjaane wo an ki d'urgide ye an a-ti diipida a oogoro ere mozigo Parahoŋ y'ize te*.

24 T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, Muusa yi t'ize goole maŋ, y'a ki y'iyye ye baa duwo an di y'waake ulo k'uto Parahoŋ me.

25 Y'a dihe duwo an i-d'ise ulsu ti kane doŋ Raa bee miŋ, y'aase unsuwo ki peedo booloŋ adda k'oldfiko.

26 Yoŋ y'ilke adda k'addí miŋ, y'a oyye y'a t'oone sukiyagi doŋ aa k'Almasi yi t'oona. Sukiyagi geŋ kane zooyayaŋ ooŋe a jiiire korbite

† 11:20 11.20 Kun wollo adda mattup ki Zenez 27.27-40. ‡ 11:21

11.21 Kun wollo adda mattup ki Zenez 48.13-20. § 11:22

11.22 Kun wollo adda mattup ki Zenez 50.24-25 wo Egzod 13.19.

* 11:23 11.23 Kun wollo adda mattup ki Egzod 1.22-2.2.

ki siido Misir, kono yon yi wolleyo munda wede Raa yi dehu yi-t'eley.

²⁷ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Muusa y'a t'udde ti siido Misir daa k'orgiso a kulkuwo mozigo Parahon, yon y'a ziida zakidi kono yi wolleyo Raa wede wenda yi k'aane yi ki y' wolle ye.

²⁸ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Muusa y'an di gize don k'Izirayel an d'ise tarnaape Pak ki Yawudiyagi, inkino boha bumbiyagan an a-t'unkite puuzo, kono maaleeka wede ki lattiya gen y'a ki ti'n t'ida ye inni kabba ki don k'Izirayel me[†].

²⁹ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Bar Teezewo a diikida sire, don k'Izirayel an di diipida siido meedi. Wo de don siido Misir an dehu an di doopida kay, man ahu an da t'an bilde an t'inda[‡].

³⁰ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, don k'Izirayel an duule geeger Zeriko onniyo sarat, man waaya mongali ki geeger gette t'a iire.

³¹ T'urzi zaapu k'adde a Raa gen, Raahap ere t'ooniyo ombo bittu t'itatú ton, don seddiyo beere t'anni ziida ti toose. Inkino man don k'Izirayel an di'n iide don i-tuuge a Raa me, wo tod'te an gi di-t'iide ye[§].

³² N'a t'eese moo sey me, peedo t'a ni biite n'a roote taaya ki don aakede: Zedeyon, Barak, Samson, Zepte, Dawut, Samiyel wo ti nebiyagi don ongo me.

[†] **11:28 11:28** Kun wollo adda mattup ki Egzod 12.12-42. [‡] **11:29 11:29** Kun wollo adda mattup ki Egzod 14.21-31. [§] **11:31 11:31** Kun wollo adda mattup ki Zozuwe 6.12-21.

³³ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, doŋ oŋgoŋ ti diinayan an di d'iyee mozagi wo an di jiire, doŋ oŋgoŋ an d'ize munda wede ki diine a duwo me, doŋ oŋgoŋ an d'uune munda wede Raa y'an ruute y'an t'ela, wo doŋ soŋ suwwidi toŋ bohanan an an t'ippite.

³⁴ Doŋ oŋgoŋ uwwu ti wehinkatú toŋ an ti-t'ide, doŋ soŋ an d'utte ti unto ere ki kasigara. Doŋ oŋgoŋ toogadan umbo toŋ an t'ize doŋ toogo, doŋ soŋ an t'ize doŋ kuuli a urzi k'arka, wo doŋ soŋ asigiryagi doŋ ki siido doolo toŋ an di'n ilmi.

³⁵ T'urzi zaapu k'adde a Raa geŋ, erayi oŋgoŋ an di wulle doŋzan doŋ i t'inda geŋ an ti bilde.

Wo de doŋ oŋgoŋ an di'n dibire baadan k'unto toŋ, kane an di-tuuge k'adfiya ti dabar te kono kane an suune an t'ooney baldiya ere a jiire.

³⁶ Oŋgoŋ an d'uune okko maade wo gorpiso ti marpa, doŋ soŋ an ti'n gittite ti zinziri wo an di'n ibi dangay.

³⁷ Doŋ soŋ an ti'n gikkite ti mongali an di'n iide, doŋ oŋgoŋ an ti'n dikkite sire sire ti si, wo doŋ oŋgoŋ an di'n iide ti kasigara. Doŋ oŋgoŋ an derilsito, ossiyadan golmodo dambami ti moode, an k'ede munda ye, duwo an an d'oodibe yebadan, wo an an d'isiyo ulsu.

³⁸ Kacin kane doŋ duniya batum an ki t'iide ye duwo geŋ an di lekke ti kane me. In kino an di sewiyso adda balda, adda mongali, an di lekkiyo adda k'urmidí wo adda k'oldagi.

³⁹ Kane pay geŋ munda wede Raa yi ruute y'an t'ela an ki y'uune ye toŋ, an di ziipe addan a Raa wo yoŋ ulbí i di t'ize unse ti kane me.

⁴⁰ Genj Raa y'a dihe y'in d'ise munda wede beehiye a jiire sey a kine me, injino manj Raa yi ki dihe ye, kane an t'ise donj i-t'îide a munda wede yi dehu, daa kine adda ye me.

12

Raa yonj Meeginj

¹ Donj pay i gize urzi zaapu k'addan a Raa genj, kane a kine aakede donj baadan an di ti'n duule. Injino manj attidi pay wede in d'ede ti oldfiko ere in ti'n seedu a sooruzinj ere a urzi Raa gette, in ti'n booyo. Wo sonj in okko ti ombiŋe a dalala ere Raa y'in ruute gette, bini ume k'aaniya.

² Kine in sebbo daayum edayinj ki tukk'Isa, yonj eesiyo k'urzi zaapu k'adde a Raa, wo y'a-di d'ingila bini a ti-t'îda a munda wede Raa yi dehu. Yonj y'a iyeye y'a inda ekk'undumu wede zaapu t'ekki bakadi kanj tontilko. A unto ki sukiyagi kino ette, a yode i di t'ize aa munda ki bita, kono yonj yi wolliyo unsuwo ere yi t'ona, wo ankenno yonj yi-guune a ammade ki kaakido moziko Raa.

³ Injino kun elko a yode Isa, kane donj k'oldfiko genj an i d'ize ulsu baadan, wo yonj y'a ziida zakidi bini danju. Injino manj, kune'ŋ tud-dugunj i rorriga kun ti tasse ye.

⁴ Kune'ŋ adda deyyisagunj ere ti oldfiko gette, kun ki diyye bini puuzagunj t'a k'ibi ye.

⁵ Ki kotto, kune un dunde kooke wede Raa y'un ele a kune inŋizí me! Derec, Raa yi ruute ti kaaga, y'ede:

«Ulo ki nun, kee k'orgide ye a deeziyo Galmeega Raa te,
wo kee ki-tassa ye aame y'a rootiyo munda k'isiyo enj ulsu manj.

⁶ Derec, Galmeega Raa yi deeziyo wede yi giyye, yi kossiyo ulo wede tuuku yi y' ziidfa bey sire*.»

⁷ Kun ombonj a dabar ere ettiyo t'urzi deeziyo Raa te. Yoŋ y'un isiyoy injino kono kune inñizí wo y'un di'n oodíbe. Ede ko ulo wede meegí yi ki y' deeziyo ye me?

⁸ Aame kune Raa y'un ki'n deeziyo aa yi deeziyo inñizí pay ye manj, geŋ kune inñi k'addí ye, inñi donj ki bande.

⁹ Adda duniya ette kine wede tuuku tonj i-d'ede meege an in di'n deeziyo wo in d'ollige onamanj. Injino manj derec, kine a Meeginj Raa a kandaane in i d'ottila a ceere sey kono in t'oona lekkiyo ere ki daayum.

¹⁰ Maawinj kuuli geŋ an inni deeziyo ki peedo boolonj aa addanj i dehu. Wo yo Raa y'inni deeziyo ki beehiyko a kine, kono yi dehu in t'ise donj kamilenj aa yode batum.

¹¹ Deeziyo ere pay gette a kaamiki a di t'owwe eeni, unse ye. Wo sanj kane donj ooniyo deeziyo gette, adda k'addanj ti t'ehiyoy lekkiyo ere ki diine ti toose.

Seedu zakidí a urzi daaniya k'Isa

¹² Injino manj kune donj beydiyagunj urme ti zibbangunj donj ombo gedé gedé geŋ, kun ti'n ôhor wayirak.

* **12:6 12.6** Kun wollo adda mattup ki Piroberb 3.11-12.

13 Wo ki zongun erkiyagi kun ti'n okkon delele, kono wede jekese y'a ki di kima ti d'undilsadi ye, wo ki too man y'a t'oone beeko.

14 Kun elo gotono ki lekkiyo ti toose ti duwo pay, wo son kun di lekko don ooyiso kese a yode Raa, kono wede ooyiso kese a yode ye man, yi k'aana yi ki y' wolla ye Galmeega Raa me.

15 Kun koonaa mentikagi, kono wenda soo ton yi led'aa ye t'urzi beeko ere ki Raa te. Ti diinagun wenda soo ton yi t'isa wede lattiya k'ume ye, aakede undumu kadigi yi t'ad'fiya man, kadigiwadi gette ti seedu don baadan.

16 Kun koonaa mentikagi kono wenda soo ton ti diinagun y'isa boliyo ye, wo son suldi don kamilen ki Raa yi'n onyilsa ye, aakede Ezayu, kono k'ombo ere kan soo takkat y'a t'iwila aggad'ere ki gooliko k'ehiyadi.

17 Wo kun suune, san man Ezayu y'a dihe yid'obe bey ti zumari edayi, meegi y'a-kime bizi yi di zaape beeko ton umbo, y'a ti y' lid'fe beeko y'a ki t'uune ye†.

18 Ankenno kune kun a k'iide ye k'ita munda wede k'a yi botte ti beez'aa me, aa makkolo Sinayi ti kaaga don k'Izirayel an a d'iide gette. Ekki makkolo gette an di wulle uwo t'oggiyo dala dala, ume zimolo dil aa did'fo wo ursino.

19 An d'illiga parre wo golla Raa ti rootiyo, wo kane don k'Izirayel illiga golla gettiyo gen, an tunde Raa kono y'an ki roote ye baa ono ti doolo me‡.

† 12:17 12.17 Taaya gette kun ti t'oone adda mattup ki Zenez 25.29-34; 27.30-40. ‡ 12:19 12.19 Kun wollo adda mattup ki Egzod 19.16-22.

20 Kane an ize inĵino kono an k'iine an k'imbiña ye a ono dŋŋ Raa y'an ruute, y'ede: «Wede tuuku yi butta tokomo ettiyo ise seysu toŋ maŋ, an ti y' kakkita ti moŋgali an di y' t'ida§.»

21 A suldi dŋŋ an wulle geŋ, an di biiha k'orgiso. Inĵino Muusa y'a ruute, y'ede: «Nuŋ toŋ ni-biiha k'orgiso, ni ŋoŋŋirso*.»

22 Wo ki kune inĵino ye, kune kun iide ki tukki morkolo Siyoŋ, wo ki tukki geeger ere ki Raa zeere, tod'te Zeruzalem ere a kandaane. Wo soŋ kun iide ki tukki maaleekiyagi baadaŋ an t'ugiye an isiyo unŋuwo,

23 wo ki tukki dŋŋ pay ogiyso ti suma k'Isa, kane geŋ aa inŋi kabba, sumbiyagaŋ raaniya adda mattup ere a kandaane. Soŋ kun iide ki tukki Raa wede a deŋka booro ki dŋŋ pay, wo kun iide ki tukki dŋŋ kane ki diine i t'inda ti kaaga, kane Raa yi'n ize a-t'iide a munda wede yi dehu.

24 Soŋ kune kun iide ki tukk'Isa, yoŋ yi konso a diine kine duwo ti Raa, yi d'ambu attidi ki taasuwa ere aware, wo ki tukki puuzadi ere ibi t'in di'n ize kamileŋ a daana Raa, tod'te toogo i jiire puuzo ere ki Abel.

25 Inĵino maŋ kun koona mentikagi, kun ti tooge ye k'ollige ki wede un rootiyto me. Derec, dŋŋ k'Izirayel an di-tuuge k'ollige k'ono dŋŋ Muusa y'an tuuke kuudaŋ adda duniya geŋ, ti booro Raa an ki t'ilda ye. Geŋ inĵino a jiire sey, kine toŋ in ki t'alda ye ti booro Raa te, aame

§ 12:20 12.20 Kun wollo adda mattup ki Egzod 19.12-13.

* 12:21 12.21 Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 9.19.

in ti tuuga k'ollige k'ono ki wede in rootiyo ti kandaane man.

²⁶ Ti kaaga geŋ Raa a golladí ɗaŋŋal siido t'a ŋuŋŋire, wo aŋkenŋo in suune munda wede Raa yi ruute y'aasa me, y'ede: «K'ita eŋ, kaŋ soo sey ni ki ŋoŋŋira siido sittú ɗaŋŋal ye, wo kandaane pây†.»

²⁷ Ono ɗoŋ yi ruute, y'ede: «K'ita eŋ, kaŋ soo sey» i-kaza sulɗi ɗoŋ pay Raa y'ikkima geŋ, ɗoŋ aane i gozzige an t'engila, kono sulɗi ɗoŋ i k'aane i ki gozzige ye, an di lekka.

²⁸ I dehu kine in di roote koɗuwo a Raa, kono y'in ele moziko ere i ki gozziso ye. Injino man in naabo a Raa t'orgiso wo ti ottilso, kono yode toŋ ulbí i-d'ise uŋse.

²⁹ Ki kotto Raaziŋ geŋ yoŋ aa uwwo, yi-t'oggiyo sulɗi ɗoŋ pay ulpi a ɗaanadí me‡.

13

Kooke a ɗoŋ i ziipe addaŋ a Isa

¹ Kune daayum kun geyyo tuddugun aakede zemba.

² Un dande ye, ɗuwo kun'ni soodo bey sire, kono t'urzi geŋ ɗoŋ oŋgo an di'n ziida maaleekiyagi bey sire, daa suuniyo kane maaleekiyagi me.

³ Kun a elko a ɗoŋ an ti'n zidɗe ɗaŋgay, aakede kune toŋ adda ɗaŋgay ti kane kaŋ soo. Kun a

† **12:26 12.26** Kun wollo adda mattup ki Aaze 2.6. ‡ **12:29 12.29** **Raaziŋ geŋ yoŋ aa uwwo:** I-kaza wede y'arbu ti yode yi-ti y' t'ela ɗaŋgay. Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 4.24.

elko a donɗo ɗuwo an an isiyo ulsu, kono kune tonɗo donɗo tudde kun dabirsa aa kane kay.

⁴ I dehu donɗo pay an t'ele suma a urzi seedu geɗe me, wo kule yi ki t'udige t'ere bakadi ye, ise erewo tonɗo inɗino. Kun suune, donɗo i moonite t'erayi ise ti kuuli k'eebanɗo wo donɗo isiyo boliyo geɗe, Raa y'a ɗekka booro a eedanɗo.

⁵ A lekkiyagunɗo gette unni dokke geyyiso sonko ye, ulbugunɗo iso unɗe a munda wede un d'ede, kono Galmeega Raa batum yi ruute, y'ede: «Nunɗo, n'a-k'eeza ye wo ni ki kiigira ye tak*.»

⁶ Kono kamo kine in aane in zaape addinɗo pay a yode, wede tuuku y'a roote,
«Galmeega Raa yonɗo wede yi ni noogiyo,
ni k'orgide a munda ye.

Kane donɗo tudde an aane an o d'ise moo me†?»

⁷ Kun elko a donɗo dokkiyagunɗo donɗo un gizite ono Raa. Inɗino kun elko a lekkiyadanɗo ere an likke mummino bini an a-t'inda geɗe me, wo geɗe kune tonɗo kun doozo urzi zaapu k'addanɗo a Raa.

⁸ Isa Almasi geɗe yi lekkiyo yonɗo minɗo yode, t'ume k'eesiyo, anki wo ki daayum.

⁹ Geɗe kun oola tuddugunɗo a ɗuwo an un ti'n dagga ye, t'urzi dooyiso ere ettiyo ti paate a ki t'ettiyo a Rabila Majjaanawa gettiyo ye. Geɗe beehiye'ŋ in t'oone toogo adda k'addinɗo t'urzi beeko ere ki Raa, t'urzi daaniya k'oogoro ere a urzi k'ombito ye, tode gette kane donɗo i ti daaniya wenda soo tonɗo ti ki nuuge ye.

* **13:5 13.5** Kun wollo adda mattup ki Deeterenom 31.6-8 wo Zozuwe 1.5. † **13:6 13.6** Kun wollo adda mattup ki Soom 118.6.

10 Kane deero dɔŋ sedefe ki Yawudiyagi dɔŋ i naabiya adda Boy Raa geŋ, an k'ede urzi an ki d'oomi ombɔ ere ettiyo t'ume sedikadiŋ ye.

11 Kun suune seydi dɔŋ an walɗutu ki sedefe geŋ, puuzadaŋ mozigo goole dɔŋ sedefe yi-t'ambu k'adda Boy Raa wede kamileŋ a jiiire geŋŋo, kono ki booyiso k'oldfiko. Wo tudde ki seydi dɔŋ an walɗutu ki sedefe geŋ, t'adda k'ille an di'n adɗiya paate k'oggiyo mendaŋ‡.

12 Geŋ iŋkino kay Isa toŋ, kono duwo y'an ooya kese a Raa ti puuzadi geŋ, ti geeger an di y'udɗe paate, an di y' dibire wo an di y'iide.

13 Iŋkino maŋ kine toŋ t'adda k'ille in t'adɗo in t'odo okkime k'Isa, wo in oyyo sukiyagi dɔŋ aa yode y'uune geŋ me.

14 A duniya ette kine in k'ede ye geeger ere in di lekke ki daayum te, wo de in dehu geeger ere ki dfaana in di lekka ki daayum.

15 Iŋkino maŋ t'urzi k'Isa geŋ, kine in amma Raa daa puukiyo, wo tamma gette aa sedefe a Raa, tode gette ono dɔŋ adɗiya ti bize i-kaza Raa yoŋ wee wee.

16 Kune un dandɗe ye a isiyo beehiyko ti noogiyo tuddugun te, kono kane geŋ aakede sedefe ere Raa ulbi i-d'isiyo unse.

17 Kun ollo ono dɔŋ dokkiyagun, kun kili t'eedaŋ ye, kono kane geŋ ersadaŋ a tukki kune, wo an suune onniyo soo an t'idey taaya a Raa a naabo ere pay an ize a tukki kune gette. Kun iso t'urzi tuuku toŋ an d'ise naabadaŋ ti unsuwo,

‡ 13:11 13.11 Kun wollo adda mattup ki Lebitik 4.1-12.

addan i latta ye, para'ŋ addan i litta man, a kune beehiye ye.

¹⁸ Kun tondo Raa ki kaye, kono ay suune adda k'addey ay d'ede elkiyo ere ay di suuniyo munda k'ulsuko a tuddey umbo, ay dehu ay di lekke ki diine aame tuuku toŋ man.

¹⁹ Nun ni kodfime a kune, kun di tonde Raa, y'o di t'ihina urzi n'a-kime kesiko k'ume kune.

Toose ere ki dangu

²⁰ Raa wede i d'eliyo toose, yoŋ wede a bilde Galmeegin Isa ti diine don unto. Isa geŋ goole k'elso dambami, wo t'urzi puuzadi ere ibi ki sedefe gette, Raa y'a gitte taasuwa ti kine ki daayum.

²¹ Nun ni tonduyo Raa, y'un di'n ise don aane i t'ise suldi don pay beehiye kono kun d'ise munda wede aa yoŋ yi dehu, wo t'urzi k'Isa Almasi geŋ Raa yi-kama addin kono ulbi i-d'ise unse. In kino tamma t'a koone a yode ki daayum! Eyye.

²² Zemba ki nun, n'un rootiyo en ti obe bey, kooke wede adda mattup ette kun y'ollo t'ombine, kono ono don adda mattup n'un agisa en kan baadan ye.

²³ Kun ollo, leemadin Timote ti dangay an ti y'udde. Aame de y'iina kesiko man, ay t'etta ti yode kan soo ay un ti'n wollo.

²⁴ Kun an t'iso toose a don dokkiyagun pay wo a don ki Raa pay. Don siido k'Itali an un t'ize toose.

²⁵ In kino man beeko Raa ti koon eggun pay.

**Mattup ki Taasuwa ere Aware
Mukulu: Mattup ki Taasuwa ere Aware (New
Testament)**

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Guerguiko (Mukulu)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source
files dated 14 May 2025

523c1c0a-f8ac-5d2f-aebe-7063b0de6b23